

Workshop ”Problematiska begrepp inom statistik om Internetanvändning”

Bakgrund och syfte

Syftet med workshopen var att diskutera olika begrepp och termer vi använder oss av i våra enkäter när vi gör statistiska studier av Internetanvändning hos individer. Läs mer om bakgrunden i inbjudan. Målet var inte att enas kring begrepp som ska användas av alla statistikproducenter utan snarare att problematisera och diskutera sådant vi upplever som problematiskt och byta erfarenheter runt hur vi gjort för att hantera dessa svårigheter idag. Utifrån detta kan förslag på hantering föreslås.

Deltagare

Peter Svanberg (Terminologicentrum TNC), Åsa Holmér (Terminologicentrum TNC), Peter Karlberg (Skolverket), Håkan Selg (Uppsala Universitet), Ingrid Persson (SCB), Oscar Holmström (PTS), Pamela Davidsson (PTS), Olle Findahl (World Internet Institute), Janne Elvelid .SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur), Ulf Dahlqvist (Statens Medieråd), Janne Christofferson (Statens Medieråd), Ulrika Facht (Nordicom) och Johanna Uddståhl Friberg (SVT)

Diskussion av begrepp, mötesanteckningar.

Sociala medier

”Posta” – etc. Vilket ord kan användas för att ”posta” innehåll på nätet? Finns det för ord som är generellt för alla innehållstyper? Man lägger själv upp något på Internet. Det kan vara text, bild, musik eller video. Publicera, posta, skriva, lägga ut, skicka, göra egna inlägg.

Sociala Nätverkssajter. Facebook. Det är inte bara privata sociala nätverkssiter utan även professionella sociala nätverkssiter. Ordet sociala syftar till det mellanmänniska, det är inte vad som händer i den mellanmänniska relationen. Definition av socialt medium i begreppsdatan: ”Ett socialt medium är en mötesplats på Internet där innehållet skapas av användarna vars syfte är att upprätthålla relationer och kontakter.”. Definitionen stämmer bättre överens på social nätverkssite än på socialt medium då vi i huvudsak klassificerar bloggen som ett socialt medium.

Vad är det man gör på Facebook idag? Man kan gilla, gå med i en grupp, bli vän med någon och prenumererar på innehåll? Hur uttrycker man sig för att matcha nuvarande och kommande FB-tjänster?

Vad innebär det att vara aktiv i sociala medier? Räcker det att besöka en webbplats och läsa eller ska man göra något mer för att betraktas som ”aktiv”?

Sociala Medier, Sociala Nätverks Siter, Communities och BBS/diskussionsforum. Har huruvida syftet är privat eller professionellt med definitionen att göra?

Tillgång och anslutningar

Accesstekniker. Vad är en bredbandsanslutning? Vi definierar det inte som någon hastighet. Många frågar om olika accesstekniker och gör en definition efter att man ser vilken accessteknik som används. Bredbandsbegreppet. Med att fler och fler tjänster går via fiber och IP så får många bredband hemma utan att använda sig av Internet. Hastighetsdefinitionen använder vi knappt oss av.

Mobilt bredband är ett svårt begrepp. Vad är mobilt bredband, mobilt Internet, surfzoner/hotspots, Wifi, Wlan. PTS har kopplat frågan om mobilt bredband till hårdvaran, dvs. om man stoppar in en USB-dongle i datorn. Hur frågar man hur ofta en respondent använder sig av Internet via hotspots?

Överföringshastighet. PTS har provat att fråga om både nedströms och uppströms hastighet. SOI har man frågat om hastighet också och det är svårt att få bra svar. Respondenterna känner inte till vilken hastighet som finns på anslutningen i hemmet.

Abonnemang, kunder och anslutning. Bredband har man många hemma. Den fasta anslutningen ligger oftast på hushållsnivå medan tex. mobila bredband ofta kan vara individuella.

Mobilt bredband, mobilt Internet och mobilt surf. Vad är Wifi-surfning i mobilen.

Fri-TV. Man har ett tydligt begrepp som det saknas termer för att fråga om det på ett effektivt sätt så folk förstår vad som avses.

Kommunikation

Chatt/IM. Tidigare var det ICQ/MSN, idag finns en chatklient inbyggd i var och varannan tjänst. Är vad man pratar om i chatten relevant för definitionen av huruvida det är chat? Vad händer när man chattar i tex. FB idag och ingen är online? Då blir det ett meddelande. Realtid är en faktor som definierar det enligt datatermgruppen.

Vad är fast telefoni och mobil telefoni? Kan vi fråga om dessa eller har abonnemangsformer gjort de gamla begreppet "fast" till historia? Man kan idag ha sitt "fasta" abonnemang via mobilen.

Vad innebär det att ringa via Internet eller göra röstsamtal. Internettelefoni, IP-telefon, fast nummer kontra användarnamn. IP- och Internettelefoni. Vad är skillnaden mellan dessa? Det finns en tydlig skillnad mellan termerna i PTS individundersökningen, IP-telefoni något som operatören kan kontrollera. Internettelefoni går över Internet och därmed svårare att styra. Hur får man en respondent att veta skillnaden på dessa?

Övriga tjänster

Video/TV. PTS har slutat fråga efter att titta på TV, nu frågar de efter att titta på rörlig bild på Internet. Begreppet titta på TV används fortfarande av SCB och Nordicom. I SOI är video och TV använt.

Ladda ner och lyssna på musik på/via Internet. Det finns en tydlig skillnad mellan streaming och download men kan respondenterna svara på en fråga om detta? Det är relevant både när det gäller musik och video.

Läsa tidningar. Hur studerar man i vilken utsträckning. Det beror lite på vad man kommer ifrån. Nordicom har flera varianter på att fråga. Vad definierar att läsa tidningen på nätet idag? Är det innehållet, avsändaren eller formen som definierar huruvida det är en tidning man läser?

Avslutning

Workshopen upplevdes av flera som väldigt givande även om vi under dagen inte nådde fram till direkta lösningar eller rekommendationer. Det finns en möjlighet att leda arbetet vidare och titta på att använda oss av TNCs webbplats www.rikstermbanken.se som en plats där vi slutligen bidrar till att rekommendationer publiceras. Här kan då statistikproducenter (eller andra intresserade) hämta definitioner och begrepp, både som intervjuarinstruktioner och termer för frågeformulering. Det

krävs då ett löpande arbete där vi minst årligen går igenom och reviderar begrepp då många förändras snabbt och på ett år kan nya ha tillkommit.

Vilka begrepp man brottats med att definiera och skapa termer för varierar lite från fall till fall beroende på vilket syfte man har med sin studie. PTS studerar inte direkt användningen av sociala medier vilket gör att hela detta område blir mindre viktigt för dem, de har arbetat mera med begrepp relaterade till operatörerna och telekomregleringen såsom bredband, IP-telefoni mm. Nordicom är fokuserade på medier och har därmed arbetet med begrepp som radio, TV och tidningar osv. I stort kan vi säga att det finns flera problem gällande sociala medier och olika termer inom ramen för den här typen av tjänster då mycket är nytt. Att studera användningen av traditionella media på Internet, dvs. radio, TV och tidningar, är problematiskt då de konvergerar och de gamla begreppen blir inte giltiga på Internet då de tar en ny form och finns i flera olika varianter. Bredband, anslutningar mobilt Internet, chat

Det finns, utöver direkta diskussioner om specifika användningsområden, större problem i den generella definitionen av vad det innebär att använda sig av Internet och ha tillgång till en Internet. Med att Internet blir en så integrerad del av hela samhället så blir det svårt att isolera aktiviteter som är online från offline. Vi har tidigare associerat bredbandsanslutningen i hemmet med själva Internettjänsten men det kommer fler och fler tjänster som använder sig av bredbandsuppkopplingen eller av IP-infrastruktur generellt. Vi ser också en diversifiering av olika Internetanslutningar där man kan köpa anslutning med tillgång till vissa tjänster men inte till andra.